

Gäller för: Verksamhet Obstetrik

Giltig från: 2025-11-24

Innehållsansvar: Carina Jung, (carju3), Sektionsledare

Giltig till: 2027-11-20

Granskad av: Erica Ginström Ernstad, (erigi2), Sektionschef

Godkänd av: Anneli Falk, (annfa17), Verksamhetschef

Värmebehandling inom Obstetrika

Revideringar i denna version

2025-11-18 endast sett över att innehållet i dokumentet fortfarande är aktuellt samt förlängt giltighetstiden.

Syfte

Syftet är att med värmedynan Lectro Derm kunna erbjuda kvinnor en säker och effektiv värmebehandling under i första hand latensfas, tidigt öppningsskede och efter förlossning. Värmedynan kan även användas för att öka blodcirkulationen i samband med blodprovstagning och därmed förbättra möjligheterna till lyckad provtagning av vuxna och barn.

Bakgrund

Värmebehandling är erfarenhetsmässigt en effektiv och uppskattad smärtlindringsmetod. Dock kan värme använt på fel sätt ge upphov till allvarliga brännskador. Obstetrika SU beslutade 2018 att vi därför i verksamheten endast skall använda Lectro Derm, som använd på rätt sätt, medför en mycket liten risk för skador. Andra värmekällor, tex. blöjor med hett vatten, får inte användas.

Utförande

Indikation

- Smärtlindring under latensfasen, tidigt öppningsskede och under eftervården
- Vid blodprovstagning av vuxna samt barn
- För avslappning

Kontraindikation

- Patienter med epidural/spinal, lustgas, morfin (Panocod går bra)

- Patienten får inte ligga med sin kroppstyngd på dynan pga ökad brännskaderisk
- Patienter som har gjort kejsarsnitt (ingen dyna över buken/ryggslutet)
- Patienter som har sin bebis på bröstet/magen
- Andra skyddsfodral på värmedynan som tex örngott och handduk

Användning av Lectro Derm värmedyna

Barnmorska ansvarar för ordination, handhavande, patientinformation samt dokumentation av värmebehandlingen.

Värmedynan är en medicinteknisk produkt som kräver en kortare utbildning. Värmedyna och laddare får endast användas av personal som har fått utbildning hur dessa fungerar. När produktinformationen är läst och förstådd samt att man även praktiskt har använt produkten kan man tillhandahålla den till patienter. Utbildningen ges av medlemmar ur stödgruppen för obstetrike.

Aktivera dynan på följande vis: Håll i knappen mellan pekfinger och tumme. Tryck med andra handen in membranet på den konvexa sidan så den blir konkav. Värmedynan blir 54 grader när du trycker på knappen. **Avsedd skyddspåse skall ALLTID användas, och öppningen skall tejpas så att dynan inte riskerar att glida ur.** Temperaturen med skyddspåse når som högst 42°C efter ca tretton minuter och sjunker sedan långsamt. Patienten placerar därefter dynan där hon har ont och får muntlig information av personalen om att inte avlägsna skyddsfodralet, vg se nedanstående patientinformation. Häng en skylt där det står ”här finns en värmedyna” på dörren in till patienten. När dynan är kall och hård tas den ut till sköljrummet för att återställas. Efter återladdning i thermoladdare alternativt i diskmaskinen skall dynan svalna innan den åter aktiveras. Detta för att undvika att dynans temperatur överstiger 54 grader. **Varm dyna direkt från rengöring får inte användas till patient.**

Vid kapillära provtagningar är det enklast att låta patienten själv ”plocka” med dynan i handen under ett par minuter, lite längre tid om handen varit nedkyld. Vid venösa provtagningar rekommenderas att först lokalisera lämplig plats att sticka, sedan låta patienten applicera dynan på vald plats och värma upp ca 1min eller så lång tid som behövs. Använd inte provtagningsdynan direkt på sårig hud.

Dynan tål inte hårdhänt hantering. Patienten får inte ligga på dynan då detta utöver att skada dynan även medför ökad risk för brännskada. Patienter som önskar värme i ryggslutet skall instrueras att ligga på

sidan, sitta framåtlutad alternativt stå. Om patienten pga. stark smärta är mycket rörlig och inte bedöms kunna följa instruktioner bör dynan tas bort.

Dynan får ej vikas upprepade gånger. Dynan lagras färdig för användning, ej i direkt solljus. Om dynan går sönder och innehållet hamnar på huden skall huden sköljas med ljummet vatten. Innehållet är ej frätande eller giftigt.

Dynan skall desinficeras mellan varje patient. Detta sker normalt via ångkokning men man kan även göra detta genom avtorkning i ytdesinfektionssprit/Virkon om dynan används till mer än en patient innan ångkokning/återladdning.

Det går bra att märka dynorna med spritpenna.

Förbrukad dyna kan slängas i konventionellt avfall. Alternativt källsorteras innehåll med matrester och metallknapp/plasthölje separat.

Uppföljning om användning enligt instruktioner görs på varje avdelnings fokustavla och vid varje nyanställning av medlemmar från stödgruppen.

Patientinformation

Informera alltid patienten om att skyddspåsen SKALL vara på dynan under hela tiden och att det är en risk för brännskada om den avlägsnas. Det är viktigt att patienten säger till om hon tycker dynan är för varm. Observera att det vid intensivt värkarbete kan vara svårt för kvinnan att avgöra om dynan är för varm, dynan bör därför användas restriktivt i aktiv fas med smärtpåverkad patient. Var extra försiktig vid användning på patient med dålig blodcirkulation. Det är viktigt att patienten förstår informationen och kan förmedla sig, vid osäkerhet avstå värmebehandling.

Informera att dynan skall återlämnas efter användning för rengöring och återställning.

Dokumentation

Ansvarig barnmorska dokumenterar värmebehandlingen och dess effekt i patientens journal.

Risker och åtgärd

Risken för brännskador finns om värmedynan används utan skyddspåse samt vid ovanstående kontraindikationer. Om brännskada uppkommer, avlägsna värmedynan och skölj området med kallt vatten alternativt använd en isbinda. Informera sektionsledaren samt ansvarig läkare på

avdelningen om händelsen. Dokumentera i patientens journal samt anmäl avvikelser i MedControl PRO.

Ansvar

Gäller för personal inom de enheter/verksamheter som berörs av rutinen.

Ansvar för spridning och implementering har VEC/EC.

Verksamhetschefen ansvarar för att rutinen finns och följer gällande författningar/lagar.

Uppföljning, utvärdering och revision

Ansvarig för revision: Carina Jung, barnmorska. Verksamhetschef ansvarar för uppföljning av innehållet i rutinen. Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Obstetrix/Melior, om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControl PRO.

Granskare/arbetsgrupp

Carina Jung (barnmorska), Neta Rosell (undersköterska) & Lisa Parén (överläkare).

Referens

Handelshuset Viroderm.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Obstetrik

Innehållsansvar: Carina Jung, (carju3), Sektionsledare

Granskad av: Erica Ginström Ernstad, (erigi2), Sektionschef

Godkänd av: Anneli Falk, (annfa17), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9786-1429723585-277

Version: 4.0

Giltig från: 2025-11-24

Giltig till: 2027-11-20